



UNIWERSYTET
O P O L S K I

INSTYTUT SOCJOLOGII

ul. Katowicka 89, 45-061 Opole
tel. +48 77 452 74 80
fax +48 77 452 74 89
socjologia@uni.opole.pl
socjologia.uni.opole.pl

PROGRAM KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW

SOCJOLOGIA

Studia I stopnia licencjackie

Uniwersytet Opolski

Wdział Nauk Społecznych

OPOLE 2017

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW:

- a. **Nazwa kierunku: Socjologia**
- b. **Poziom kształcenia (studiów):** studia pierwszego stopnia (licencjackie)
- c. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki
- d. **Forma studiów:** studia stacjonarne
- e. **Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:** licencjat
- f. **Przyporządkowanie do obszarów kształcenia:** Kierunek studiów socjologia należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Ponadto socjologię charakteryzuje silne odniesienie do obszaru nauk humanistycznych.
- g. **Wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia:** dominującą dziedziną do której odnoszą się efekty kształcenia są nauki społeczne, dyscyplina naukowa: socjologia, w znacząco mniejszym stopniu efekty odnoszą się również do obszaru nauk humanistycznych.
- h. **Wskazanie związku z misją Uczelni i jej strategią rozwoju:** Studia socjologiczne na Uniwersytecie Opolskim w pełni odpowiadają przyjętej przez Uniwersytet misji działania jako wspólnota akademicka kierująca się poczuciem służby społeczeństwu i zasadami wolności nauczania i prowadzenia badań naukowych. Ważnym celem studiów, ujętym w efektach kształcenia na kierunku socjologia, jest rozwijanie aktywności społecznej studentów. Absolwent socjologii rozumie potrzebę działania na rzecz zróżnicowanej kulturowo społeczności regionu, kraju i świata. Nabyte przez absolwentów kompetencje opierają się na postawie tolerancji, umiejętności krytycznej refleksji i mądrej debaty nad istotnymi problemami współczesności. Poprzez wspólny udział pracowników i studentów w projektach społecznych, badaniach na rzecz społeczności akademickiej i instytucji zewnętrznych, studenci kierunku socjologia nie tylko zdobywają wiedzę profesjonalną i praktyczne umiejętności, ale też rozumieją potrzebę zachowania wysokich standardów etycznych w badaniach społecznych.

W odniesieniu do Strategii rozwoju Uniwersytetu Opolskiego w latach 2015 – 2020 studia socjologiczne wpisują się między innymi w takie jej cele strategiczne i operacyjne jak: utrzymanie ogólnoakademickiego charakteru kształcenia, wspieranie i rozwój młodej kadry naukowej, wzmocnienie potencjału, kreatywności i innowacyjności pracowników dydaktycznych, naukowo – dydaktycznych oraz studentów, zwiększenie różnorodności oferty praktyk i staży dla studentów w toku kształcenia, wspieranie kół naukowych i

zespołów badawczych, organizowanie sesji studenckich, wyjazdów zespołowych na obozy zagraniczne, promocja wysokich standardów etycznych w obszarze badań naukowych, rozwijanie relacji mistrz – uczeń zmniejszających dystans między nauczycielem akademickim a studentem, który aktywnie i na zasadach partnerskich współtworzy ścieżkę rozwoju naukowego, upodmiotowienie studentów poprzez kreowanie aktywnych i przedsiębiorczych postaw, współpraca w zakresie badań i dydaktyki z instytucjami otoczenia społecznego.

- i. Ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji studiów drugiego stopnia:** Celem kształcenia jest przekazanie studentom wiedzy socjologicznej, nabycie przez nich praktycznych umiejętności praktycznych oraz ukształtowanie kompetencji społecznie niezbędnych w pracy socjologa, w tym wysokich standardów etycznych i proaktywnej postawy obywatelskiej.

Student po ukończeniu studiów licencjackich posiada podstawową wiedzę na temat procesów społecznych, w skali mikro i makro, ich wzajemnych oddziaływaniach oraz wiedzę o przyczynach procesów społecznych i ich skutkach. Zna podstawowe czynniki zmiany społecznej i ich wpływ na jednostkę i struktury społeczne. Ma elementarną wiedzę na temat różnych rodzajów struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz o zachodzących między nimi relacjach. Ma podstawową wiedzę na temat kultury w życiu społecznym, jej roli w kreowaniu życia społecznego oraz tego jak kultury się różnią i jakie są skutki tego zróżnicowania. Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i konceptualizację problemów badawczych, formułowanie pytań i hipotez badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, dobór przypadków do badania, zbieranie danych empirycznych, analizę i interpretację danych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów badawczych przynajmniej w jednym obszarze rzeczywistości społecznej. Potrafi interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne (nierówności społeczne, strukturę społeczną, zmiany społeczne, zróżnicowanie etniczne, płci, klasowe) posługując się wyobraźnią socjologiczną, zasadami analizy socjologicznej i odwołując się do osobistego doświadczenia. Rozumie potrzebę współpracy socjologa z instytucjami publicznymi, organizacjami, stowarzyszeniami, przedsiębiorstwami, ośrodkami nauki i kultury; jest chętny i gotowy zainicjować i podjąć z nimi współpracę. Samodzielnie identyfikuje problemy społeczne oraz aktywnie i twórczo poszukuje sposobów ich rozwiązania uwzględniając wiedzę i umiejętności

socjologiczne. Ma odpowiednie przygotowanie merytoryczne do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunku socjologia lub kierunkach pokrewnych.

Nasi absolwenci znajdują pracę przede wszystkim w trzech obszarach: administracji, biznesie i III sektorze (organizacjach pozarządowych). W administracji samorządowej znajdują zatrudnienie głównie w wydziałach spraw obywatelskich, organizacji, edukacji, projektów europejskich, promocji, a także w ośrodkach pomocy społecznej i urzędach pracy. Obok instytucji samorządowych można dodać jeszcze instytucje rządowe bądź publiczne: jak urząd wojewódzki, oddziały ZUS, NIK, policja, szkolnictwo. Sektor biznesu zatrudnia absolwentów socjologii w różnych sferach, między innymi w ośrodkach badania opinii publicznej, firmach zajmujących się prowadzeniem badań marketingowych i agencjach reklamowych. Wreszcie III sektor, sektor organizacji pozarządowych, który w Polsce stanowi rozwijający się rynek pracy, potrzebuje także wrażliwych i obrotnych socjologów. Absolwenci socjologii, znając zasady funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego, społeczności lokalnej, ekonomii społecznej, potrafią wykorzystać zasoby i znaleźć dla siebie i innych miejsca pracy w organizacjach pozarządowych czy fundacjach z różnych obszarów, a przy okazji realizować ważne cele społeczne. Oprócz tych trzech obszarów, nasi absolwenci realizują się zawodowo zakładając własne firmy bądź decydując się na karierę naukową. Wykształcenie socjologiczne daje wiele możliwości, które pomagamy dostrzec i wykorzystać już w czasie studiów. Studia, które proponujemy mają tę zaletę, że pozwalają kontynuować kształcenie na studiach magisterskich, zarówno na studiach socjologicznych, jak też na innych kierunkach w obszarze nauk społecznych i humanistycznych. Kształcimy do krytycznego myślenia, systematycznego rozwiązywania problemów, uczymy wrażliwości społecznej, zarządzania grupami, rozumienia komunikacji społecznej, ale przede wszystkim uczymy badać społeczeństwo.

- j. Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata):** kandydat musi być absolwentem szkoły ponadgimnazjalnej i mieć zdany egzamin maturalny udokumentowany świadectwem.
- k. Zasady rekrutacji:** Podstawą przyjęcia na studia jest konkurs świadectw. Laureaci i finaliści Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym będą przyjmowani poza konkursem. Postępowanie kwalifikacyjne odbywa się na początku lipca, a w przypadku wolnych miejsc także we wrześniu w terminach oraz na zasadach ogłoszonych przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną. Rekrutacja odbywa się poprzez rejestrację elektroniczną w systemie IRK. Przewidywany limit przyjęć na studia: 60.

Zasady punktacji:

Kandydaci z „nową maturą”:

Język polski - część pisemna matury: rozszerzony - 0,4 pkt; podstawowy - 0,25 pkt.

Język obcy - część pisemna matury: rozszerzony - 0,2 pkt; podstawowy - 0,12 pkt.

Przedmiot do wyboru (dowolny przedmiot zdawany na maturze) - część pisemna matury: rozszerzony - 0,4 pkt; podstawowy - 0,25 pkt.

Kandydat wybiera ocenę tylko z jednego poziomu.

Kandydaci ze „starą maturą”:

Język polski - część pisemna matury - 0,4 pkt.

Język obcy - część pisemna matury - 0,2 pkt; ocena końcoworoczna - 0,1 pkt.

Przedmiot do wyboru (dowolny przedmiot zdawany na maturze), część pisemna matury - 0,4 pkt; ocena końcoworoczna - 0,2 pkt.

Ocenę końcową z danego przedmiotu uwzględniamy kiedy kandydat nie zdawał pisemnego egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

- l. Różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych w Uczelni:** Brak kierunków o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych na Uczelni.
- m. Zapewnienie studentom odbywania praktyk zawodowych przewidzianych w programie kształcenia:** Program studiów 1. stopnia przewiduje realizację praktyk zawodowych rozliczanych w ramach IV. semestru studiów. Realizację praktyk w ramach uczelni koordynuje Zakład Praktyk w Centrum Kształcenia Ustawicznego, a w Instytucie Socjologii - koordynator praktyk, który sprawuje merytoryczną opiekę i doradza studentom w wyborze miejsca realizacji praktyk. Proces reguluje Regulamin organizacji i przebiegu praktyk zawodowych studentów studiów licencjackich stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku socjologia.
- n. Spełnienie wymagań dotyczących minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego kierunku studiów oraz kwalifikacji innych nauczycieli akademickich i osób prowadzących zajęcia ze studentami.** Wymagania ustawowe dot. minimum są spełnione. Na kierunku Socjologia do minimum wliczonych jest siedmiu samodzielnych pracowników naukowych posiadających stopnie i tytuły naukowe w zakresie socjologii. Ponadto ośmiu doktorów posiadających stopnie naukowe w zakresie socjologii oraz jeden doktor posiadający stopień naukowy w zakresie nauk humanistycznych. Zajęcia z zakresu innych dziedzin niż socjologia (np. takich jak: Podstawy psychologii, podstawy nauk prawnych, Podstawy

historii sztuki, Ekonomia, Historia społeczno-gospodarcza Polski i in.) prowadzą nauczyciele akademicy z UO posiadający stopień lub tytuł naukowy w zakresie związanym z prowadzonym przedmiotem. W ramach umowy zlecenia/umowy o dzieło do prowadzenia niektórych zajęć zatrudniani są praktycy posiadający doświadczenie zawodowe w obszarze związanym z prowadzonymi zajęciami. Dotychczas do prowadzenia warsztatów Badania marketingowe i rynkowe zatrudniany był magister socjologii, praktyk posiadający doświadczenie w realizacji badań rynkowych w ramach własnej działalności gospodarczej.

- o. Spełnienie wymagań dotyczących proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów na tym kierunku.** Proporcja nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego na kierunku Socjologia do liczby studentów na kierunku na dzień 01.03.2017r. wynosi: 3.
- p. Wykazanie infrastruktury zapewniającej prawidłową realizację efektów kształcenia, w tym zapewnienie odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć w salach dydaktycznych, laboratoriach i pracowniach.** Instytut Socjologii dysponuje salami dydaktycznymi w budynku Collegium Civitas Uniwersytetu Opolskiego. Sale wykładowe, ćwiczeniowe oraz warsztatowe i dwa laboratoria komputerowe umożliwiają realizację zakładanych w programie studiów efektów kształcenia. Pojemność sal kształtuje się w następujący sposób - po jednej o każdej z wymienionych pojemności: 15 osób, 25 osób, 32 osoby, 36 osób, 49 osób, 60 osób i 102 osoby. Sale są wielofunkcyjne, wyposażone w tablice do pracy z grupą, urządzenia multimedialne (telewizor, rzutniki) – które umożliwiają realizację zajęć w nowoczesnych formach. Wszystkie sale ćwiczeniowe są wyposażone w ławki z pulpitemi, a studenci i pracownicy mają stały dostęp do internetu dzięki hotspotom sieci eduroam. Małe sale warsztatowe – ze stołami i krzesłami umożliwiają aranżację przestrzeni dla typowych sytuacji profesjonalnych – jak wywiad grupowy. Dostępna w budynku sala konferencyjna pozwala realizację publicznych wystąpień i prezentacji przed większymi audytorami. Jest ona wyposażona w system nagłaśniający i pozwala na realizację konferencji, w tym organizowanych przez studentów w ramach Studenckiego Koła Naukowego Socjologów. Dodatkowo, Instytut Socjologii dysponuje zestawem do prowadzenia wideokonferencji i transmisji na żywo z realizowanych wydarzeń. Dwie sale komputerowe pozwalają na realizację efektów kształcenia związanych z analizą danych – zarówno jakościowych jak i ilościowych. W dużym laboratorium znajduje się wystarczająca ilość komputerów do indywidualnej pracy dla każdego studenta w ramach grupy laboratoryjnej. Instytut Socjologii wyposaża duże

laboratorium komputerowe wspólnie z innymi jednostkami korzystającymi z budynku Collegium Civitas, co pozwala utrzymywać 22 stanowiska komputerowe do pracy. W małym laboratorium komputerowym znajduje się kilka stanowisk do pracy indywidualnej lub grupowej po zajęciach. Studenci mogą tutaj realizować projekty analityczne – ilościowe i jakościowe. Instytut Socjologii wykupuje terminową licencję na pakiet oprogramowania do ilościowej analizy danych oraz dysponuje bezterminową licencją wielostanowiskową na oprogramowanie do jakościowej analizy danych. Oprogramowanie do analiz ilościowych (SPSS) jest zainstalowane na min. 15 stanowiskach w dużym laboratorium komputerowym, tak aby umożliwić indywidualną pracę pełnej grupie laboratoryjnej. Ponadto dostęp do oprogramowania mają prowadzący kursy z komputerowych technik ilościowej analizy danych i inni pracownicy IS. W małym laboratorium komputerowym studenci mają do dyspozycji 5 stanowisk z oprogramowaniem do analiz ilościowych oraz 5 stanowisk do analiz jakościowej (Atlas.ti). W małym laboratorium studenci korzystają także z otwartego oprogramowania do pracy własnej i do realizacji projektów badawczych: Audacity do edycji nagrań audio; Otranscribe i F4 (z 3 pedałami USB) do wykonywania transkrypcji oraz Gephi do analiz sieciowych. Studenci dysponują także platformą LimeSurvey na serwerach Uniwersytetu Opolskiego zainstalowaną tylko na ich potrzeby w domenie badania.uni.opole.pl. W małym laboratorium do dyspozycji studentów jest także pakiet Adobe Creative Suite do obróbki grafiki rastrowej, wektorowej i wideo oraz Pinnacle Studio do obróbki wideo. Instytut Socjologii dysponuje sprzętem do kręcenia wideo w wysokiej jakości, cyfrowymi aparatami cyfrowymi oraz cyfrowymi dyktafonami. Sprzęt ten jest do dyspozycji studentów w ramach zajęć, których efekty kształcenia dotyczą realizacji badań, wywiadów, badań z użyciem metod wizualnych oraz wideo.

q. Zapewnienie możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych obejmujących literaturę zalecaną na tym kierunku studiów oraz z elektronicznych zasobów wiedzy.

Studenci mają dostęp do Międzyinstytutowej Biblioteki Politologii, Filozofii i Socjologii. Biblioteka gromadzi i udostępnia zbiory z zakresu politologii, filozofii, socjologii, stosunków międzynarodowych, dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Zasób biblioteki liczy ponad 26 000 woluminów książek i ponad 205 tytułów czasopism krajowych i zagranicznych. Biblioteka dysponuje 74 miejscami dla czytelników w czytelni oraz stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu i e-źródeł (bazy danych, książki i czasopisma elektroniczne). W ramach Międzyinstytutowej Biblioteki Politologii, Filozofii i Socjologii działa czytelnia, która oferuje swoje usługi wszystkim użytkownikom oraz

wypożyczalnia, w której rejestracja użytkowników i wypożyczeń odbywa się w systemie zautomatyzowanym ALEPH. Studenci i pracownicy kierunku socjologia mają pełnotekstowy dostęp do bazy SocINDEX najobszerniejszej abstraktowo-pełnotekstowej bazy danych z zakresu socjologii i dziedzin pokrewnych. Rejestruje ona abstrakty oraz pełne teksty artykułów z czasopism, a także książek, monografii i materiałów konferencyjnych. Obejmuje ponad 2.100.000 rekordów. Ponadto biblioteka UO oferuje dostęp do innych baz wielodziedzinowych i baz z zakresu dziedzin pokrewnych np. Wiley Online Library, Springer, Scopus, Sage Journals Online, i in.

- r. Prowadzenie – w ramach wewnętrznego systemu zachowania jakości kształcenia – systematycznych - działań mających na celu ocenę i doskonalenia programu kształcenia, w szczególności w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.** Rada Programowa kierunku dokonuje okresowego przeglądu i monitorowania programów kształcenia oraz ich efektów. Co roku przez Radę Programową kierunku opracowywane jest Sprawozdanie z realizacji założeń systemu oceny jakości kształcenia oraz Sprawozdanie dotyczące doskonalenia jakości kształcenia. Instytut wdrożył System Doskonalenia Jakości Kształcenia oparty o założenia Wydziałowego i Ogólnouczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. W ramach oceny i doskonalenia jakości kształcenia prowadzone są w Instytucie hospitacje zajęć dydaktycznych oraz ocena studencka, których wyniki są omawiane przez Radę Programową i brane pod uwagę w procesie planowania programu studiów. Co roku w IS organizowane zostało spotkanie panelowe „Socjolog na rynku pracy”, w których biorą udział pracodawcy zatrudniający naszych absolwentów, inni zaproszeni pracodawcy, przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Biura Karier Studenckich, Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, absolwenci Instytutu, pracownicy i studenci. Ich celem jest dyskusja na temat możliwości zatrudnienia absolwentów socjologii, poszukiwanych i oczekiwanych przez pracodawców kompetencji oraz ofert pracy, w których odnaleźć się mogą socjologowie. W ramach spotkania odbywa się także dyskusja na temat potrzeb i możliwości modyfikacji programu kształcenia na kierunku pod kątem potrzeb pracodawców.

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA

- a. Tabela odniesień efektów kształcenia dla kierunku socjologia do efektów kształcenia w obszarze nauk humanistycznych i nauk społecznych.** W załączeniu.(zał. 1)

b. Tabela pokrycia obszarowych efektów kształcenia przez kierunkowe efekty kształcenia. W załączeniu. (zał. 2)

3. PROGRAM STUDIÓW

a. Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego):

180.

b. Liczba semestrów: 6.

c. Opis poszczególnych modułów kształcenia: Socjologia stanowi podstawową dyscyplinę nauk społecznych zarówno w zakresie studiów teoretycznych, jak i badań empirycznych. Obszar swoich zainteresowań socjologia dzieli częściowo z takimi naukami jak: filozofia, psychologia, historia, politologia czy antropologia, a także innymi naukami z obszaru nauk społecznych i humanistycznych. Socjologię cechuje wieloparadygmatyczność, dzięki czemu jej analizy mogą reprezentować różnorodne podejścia teoretyczne, a także zróżnicowanie metodologiczne.

Program studiów obejmuje zajęcia prowadzone w 12 modułach:

- 1M1 moduł wprowadzający –składający się ztakich kursów jak: Elementarne pojęcia socjologii w języku angielskim, Podstawy pracy z multimediami, Technologie informacyjne orazAnaliza krytyczna tekstu – przygotowuje studentów do analizy tekstów naukowych i ułatwia korzystanie w czasie studiów z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz operowanie literaturą fachową w języku angielskim.
- 1M2 moduł humanistyczno-społeczny – pozwalający absolwentom na nabycie wiedzy odnoszącej się do podstaw nauk prawnych, psychologii, filozofii oraz historii sztuki, a także umiejętności analizy współczesnej polityki i ekonomii. Składa się z takich kursów jak: Podstawy psychologii, Logika, Przedmiot humanistyczny (do wyboru), Podstawy historii sztuki, Ekonomia, Psychologia społeczna, Analiza współczesnej polityki, Historia społeczno-gospodarcza Polski XX w., Antropologia kulturowa, Socjologia krytyczna.
- 1M3 moduł ogólnosocjologiczny – obejmuje najważniejsze obszary socjologii oraz wiedzy o społeczeństwie, składa się z takich przedmiotów jak: Podstawy socjologii, Demografia, Historia myśli społecznej, Procesy grupowe, Makrosocjologia,

Komunikacja społeczna, Współczesne teorie socjologiczne, Teorie zmiany społecznej, Dynamika zmian współczesnego społeczeństwa polskiego.

- 1M4 moduł metodologiczny – kształci umiejętności projektowania i realizacji badań empirycznych oraz analizy zebranych danych. Składają się na niego takie kursy jak: Statystyka, Podstawy metodologii badań socjologicznych, Metody i techniki badań społecznych, Przygotowanie i realizacja projektu badawczego – socjologia w działaniu, Podstawy ilościowej analizy danych, Podstawy jakościowej analizy danych, Analiza danych zastanych, Socjolog na rynku pracy.
- 1M5 moduł subdyscyplin socjologicznych – obejmujący kursy do wyboru z tematyki subdyscyplin socjologii, rozpoczynający się od semestru III.
- 1M6 moduł uzupełniający (kursy do wyboru) –w ramach których oferowane są kursy do wyboru, z szerokiego zakresu tematycznego w obrębie nauk humanistycznych i społecznych, a także kursy pozwalające na zdobycie kompetencji informacyjno-komunikacyjnych i międzykulturowych niezbędnych na współczesnym rynku pracy. Moduł rozpoczynający się od II semestru.
- 1M7 moduł monograficzny – obejmujący wykład monograficzny do wyboru, którego tematyka jest związana z aktualnymi zainteresowaniami i badaniami podejmowanymi przez profesorów, samodzielnych pracowników Instytutu Socjologii. Wykład jest realizowany w VI semestrze.
- 1M8 moduł interdyscyplinarny (kursy ogólnokierunkowe do wyboru) – obejmujący ogólnounuczelniane kursy pozakierunkowe do wyboru, od II semestru.
- 1M9 moduł praktyczny – obejmujący 90 godzin praktyki zawodowej oraz kurs etyczne problemy zawodu socjologa.
- 1M10 - moduł WF.
- 1M11 - moduł językowy.
- 1M12 - moduł dyplomowy – obejmujący proseminarium tematyczne (do wyboru) w IV semestrze oraz seminarium dyplomowe w V i VI semestrze.

d. Wymiary, zasady i forma odbywania praktyk: W ramach studiów studenci realizują 90 godzin praktyki zawodowej, zakończonej zaliczeniem i uzyskaniem 3 punktów ECTS. Realizacja praktyk zawodowych rozliczana jest w ramach IV. semestru studiów. Proces reguluje Regulamin organizacji i przebiegu praktyk zawodowych studentów studiów

licencjackich stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku socjologia. Na pierwszym etapie studenci dokonują wyboru instytucji, w której odbędą praktykę zawodową, w czasie trwania zajęć dydaktycznych 3. semestru studiów. Studenci pobierają skierowania na praktykę w Zakładzie Praktyk Centrum Edukacji Ustawicznej UO. Następnie studenci są proszeni aby wypełnić formularz wyboru instytucji dla koordynatora praktyk w Instytucie Socjologii. W ten sposób proces jest monitorowany na bieżąco i ewaluowany. Na podstawie przedstawionych dokumentów koordynator akceptuje miejsce odbycia praktyki. W przypadku braku akceptacji, należy przedstawić alternatywną propozycję w terminie wskazanym przez koordynatora. Koordynator dba o to, by miejsce praktyk i plan praktyki umożliwiły realizację zakładanych efektów kształcenia. W wyborze instytucji przyjmującej studenci mogą korzystać z oferty Akademickiego Centrum Karier oraz z oferty współpracujących z Instytutem Socjologii firm i instytucji. Instytucja przyjmuje studentów na praktykę na podstawie skierowania na praktykę z Zakładu Praktyk Centrum Edukacji Ustawicznej UO podpisywanego przez kierownika instytucji. Po odbyciu praktyki, studenci dostarczają opinię opiekuna praktyk oraz wypełniają formularz oceny praktyki, żeby zamknąć proces ewaluacji.

e. opis sposobu sprawdzania efektów kształcenia (dla programu) z odniesieniem do konkretnych modułów (przedmiotów), form zajęć i sprawdzianów: Opis sposobów sprawdzania efektów kształcenia jest zawarty w planie studiów i przewiduje następujące formy: zaliczenie bez oceny, zaliczenie na ocenę, egzamin. Ponadto w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów kształcenia szczegółowy opis form i sposobów oceny i sprawdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zawarty jest w kartach przedmiotów. Najczęściej stosowane formy sprawdzania efektów kształcenia to: egzamin pisemny lub ustny, zaliczenie na ocenę, zaliczenie bez oceny, kolokwium, praca pisemna – esej, prezentacja ustna – referat, prezentacja multimedialna, przygotowanie i realizacja projektu badawczego, opracowanie projektów narzędzi badawczych, opracowanie raportu z badań własnych.

f. plan studiów kierunku socjologia, studia licencjackie, z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta – w załączeniu (zał. 3)

g. struktura studiów (specjalności) – w ramach programu studiów licencjackich na kierunku socjologia nie przewidziano podziału na specjalności. Realizowany jest profil ogólnosocjologiczny. Umożliwia on gruntowne przygotowanie studentów z zakresu podstaw

teoretycznych i metodologicznych w socjologii i tym samym pozwala na swobodny wybór specjalności na drugim poziomie studiów. Plan studiów obejmuje przedmioty obowiązkowe, na które składa się grupa treści podstawowych, kierunkowych oraz pozostałych, m.in.: technologie informacyjne, wychowanie fizyczne, język obcy.

i.sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów

1. łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich: **95 p. ECTS (53%)**.
2. łączna liczba punktów, którą student uzyskuje w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia: **19 p. ECTS** (Podstawy socjologii I i II – 8, Podstawy psychologii – 4, Filozofia – 4, Komunikacja społeczna – 3).
3. łączna liczba punktów, którą student zdobywa w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak warsztaty, praktyki, staże, zajęcia laboratoryjne i projektowe: **52 p. ECTS**.
4. łączna liczba punktów ECTS, którą student zdobywa, realizując moduły kształcenia oferowane w formie zajęć ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów: **10 p. ECTS**
5. liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych, nie mniejsza niż 5 p. ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub społeczne: **12 p. ECTS**(przypis 2 w planie studiów).
6. w przypadku programu studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia – procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów: w łącznej liczbie 180 p. ECTS, nauki społeczne stanowią - **77% (139 p. ECTS)** z obszaru nauk społecznych, **8% (15 p. ECTS)** z obszaru nauk humanistycznych .
7. Wykazanie, w przypadku programu studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim, że program kształcenia obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz

umiejętności prowadzenia badań naukowych: **55% (100 p. ECTS – przypis 1 w planie studiów).**

4. WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW

- a. **Minimum kadrowe (z określonymi „przyporządkowaniami” poszczególnych osób do dyscyplin naukowych lub artystycznych i obszarów kształcenia oraz – w przypadku studiów o profilu praktycznym – opisem doświadczeń nauczycieli zawodowych) – w załączeniu (zał. 4)**
- b. **Proporcje liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studiujących:** Proporcja nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego na kierunku Socjologia do liczby studentów na kierunku na dzień 01.03.2017r. wynosi: 3.
- c. **Opis działalności badawczej w odpowiednim obszarze wiedzy – w przypadku studiów prowadzących do uzyskania dyplomu magisterskiego - nie dotyczy.**

5. WYJAŚNIENIA I UZUPEŁNIENIA

a. Sposób wykorzystania wzorów międzynarodowych – studia socjologiczne w Instytucie socjologii są zdecydowanie zorientowane na rozmaite warianty współpracy międzynarodowej. Wzory międzynarodowe w programie studiów i procesach dydaktycznych czerpiemy z aktywnej obecności w Instytucie pracowników z zagranicznych ośrodków takich jak: prof. Steven A. Tuch (Columbian College USA), Jurii Babinov (Krym), Michael Thomas (Institute fuer Sozialwissenschaftliche Studiene.V.Berlin), z drugiej strony kładziemy wielki nacisk na udział naszych studentów i pracowników w programie ERAZMUS +. Nasi pracownicy i studenci wyjeżdżają między innymi do ośrodków naukowych do Niemiec, Grecji, Hiszpanii, Czech, Słowacji i in. A u nas goszczą studenci z takich krajów jak: Grecji, Turcji, Pakistanu, Hiszpania, Czechy, Słowacja, Afganistanu, i in.

b. Sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów: Przedstawiciele Instytutu Socjologii są zaangażowani w monitorowanie karier absolwentów biorąc czynny udział w projektowaniu badań, tworzeniu narzędzi oraz analizie karier studentów w skali całej Uczelni. Wnioski z wyników badania karier absolwentów są każdorazowo dyskutowane na Radzie Programowej i brane pod uwagę przy projektowaniu programów studiów i dokonywaniu zmian w programie.

c. sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy – Rada Programowa analizując programy kształcenia odnosi się do wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy, członkowie Rady na bieżąco śledzą literaturę oraz raporty dotyczące potrzeb rynku pracy zarówno w skali lokalnej i regionalnej, jak i szerzej w skali kraju i globalnie.

d. udokumentowanie – dla studiów stacjonarnych – że co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich – sumaryczna liczba punktów ECTS, które student zdobywa na zajęciach wynosi 95 (tj. 53%) (4500 godzin łącznie w tym: 2220 godzin zajęć +150 godzin konsultacji + 2130 godzin pracy własnej). 85 (47%) punktów ECTS jest uzyskiwana przez studenta w ramach pracy własnej.

e. udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS - W programie studiów są uwzględnione kursy do wyboru (zapis w siatce) o łącznej liczbie 56 p. ECTS co stanowi 31% punktów.

f. sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi (lista osób biorących udział w pracach programowych lub konsultacjach projektu programu kształcenia) – Rada Programowa Instytutu konsultuje zmiany programu kształcenia z przedstawicielami instytucji oraz przedsiębiorstw, z którymi współpracuje Instytut. Współpraca ta dotyczy także prowadzenia pracy dyplomowych, których zakres i tematyka interesuje pracodawców (np. Azoty Kędzierzyn S.A.), prowadzenia przez pracowników i studentów projektów badawczych w ramach zajęć (np. badania dla Urzędu Miasta Opolo, Urzędu Marszałkowskiego, Galerii Sztuki Współczesnej, Teatru Lalki i Aktora w Opolu, Firmy KLER), akcji społecznych dla organizacji pozarządowych (np. Polskie Towarzystwo Socjologiczne). Współpracujemy także na podstawie zawartych porozumień z dwoma szkołami średnimi w Opolu. Współpraca ta pozwala nam rozwijać i udoskonalać program zajęć dydaktycznych, a także wzbogacać go o praktyczny udział studentów w badaniach społecznych realizowanych dla wymienionych podmiotów. W konsultacjach programu kształcenia biorą udział między innymi przedstawiciele instytucji i firm: Openfilm Sp. Zoo, AkroMedia, Urząd Miasta Opole, Wojewódzki Urząd Pracy, Stowarzyszenie Polonia-Kresy, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne i in.).

g. sposób weryfikowania efektów kształcenia w trakcie całego procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów: Weryfikacja efektów kształcenia opiera się na przedstawionych w kartach przedmiotów metodach: egzaminach ustnych i pisemnych, kolokwium, sprawozdaniach z badań, prezentacjach ustnych i in. Weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia opiera się także na ocenie prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych, które są przedmiotem obrad Rady Programowej.

h. sposób wykorzystania wyników wniosków z ocen nauczycieli akademickich dokonywanych przez studentów i realizacji efektów kształcenia: Oceny dokonywane przez studentów są każdorazowo przedstawiane na Radzie Instytutu oraz omawiane na Radzie Programowej, a wnioski są wdrażane na bieżąco.

i. ocena zakładanych efektów kształcenia – zakładane efekty kształcenia są osiągnięte w procesie studiów zgodnie z przyjętym programem i w zakresie odpowiadającym osiągnięciom poszczególnych studentów, udokumentowanych kartą przebiegu studiów.

j. wnioski z analizy monitoringu karier zawodowych absolwentów uczelni: ACK realizuje badania na próbie absolwentów uczelni i z przyczyn metodologicznych nieuprawnione jest wnioskowanie o populacji absolwentów jednego kierunku - jak socjologii, ale wnioski na temat absolwentów UO zostały przyjęte do naszej wiadomości. Dużym ułatwieniem pozostaje fakt, że pracownik Instytutu Socjologii jest oddelegowany przez rektora do koordynacji badania absolwentów. Wnioski: około 40% absolwentów studiów 1. stopnia nie kontynuuje kształcenia na UO - co stanowi wielkie wyzwanie dla IS i zostanie zaadresowane w działaniach programowych i promocyjnych. Ze studentami 3 roku studiów licencjackich zostało także zorganizowane spotkanie na temat specjalności oferowanych na 2 stopniu oraz dyskusja na temat ich planów i oczekiwań. Zidentyfikowano także problem niskich zarobków absolwentów w województwie opolskim oraz powrotów do małych miejscowości (gdzie wyższe wykształcenie i związane z nim kompetencje nie mogą przełożyć się łatwo na potencjał kariery).

k. działania wydziału w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania: w ramach studiów na kierunku socjologia, studenci na bieżąco dostosowują się do procedur wydziałowych i ogólnouczelnianych związanych z zapobieganiem plagiatom. W szczególności dotyczy to procesu dyplomowania, przeprowadzonego w ramach programu USOS – Archiwum Prac Dyplomowych. Prace dyplomowe poddawane są badaniu w systemie OSA.